

Sommrov případ.

Prof. Dr. A n t. H o b z a.

Od nějaké doby libuje si prof. Sommer ve vydávání literárních pamfletů, které mají patrně nahraditi vědeckou práci v oboru práva římského. V posledních dvou pamfletech věnuje Sommer zvláštní pozornost mé osobě. Pokud jde o jeho »Úpravu právnických studií v Československu« (Praha 1935), budu míti příležitost reagovati na jeho soudy, útoky a posměšky na jiném místě. V poslední brožůře »Důslov k aféře Saturníkově, zároveň odpověď na kritický pokus(!) prof. Hobzy v oboru právní historie« (Praha 1936), vrací se způsobem co nejnešťastnějším ještě jednou k »aféře Saturníkově«, která byla již definitivně rozhodnuta na fakultě. Saturník žádné aféry vůbec neměl — jde ve skutečnosti o a f é r u S o m m r o v u. V této aféře prohrál Sommer na fakultě svou věc dokonale — proto kolem sebe tolik bije a proto se nyní vrhá na jednotlivé osoby, které se nějak »zasloužily« o jeho neúspěch. Nejvíce útočí pochopitelně na Hobzu. Nemůže mu především zapomenouti, že získal právnické fakultě Karlovy university vynikajícího kanonistu v osobě mladého profesora Dr. Turečka, a tím znemožnil profesoru Buškovi, chráněnci Sommrovu, se slabší kvalifikací, přechod z bratislavské na pražskou fakultu. Takové věci se dlouho nezapomínají. Mimo to se Hobza nerozpákoval přijati od děkana fakulty referát o kritikách Saturníkovy knihy »O právu soukromém u Slovanů v dobách starších« a měl odvahu v tomto úředním referátě osvětliti metody zájmové kritiky dirigované Sommerem proti Saturníkovi. Šlo, jak je známo, o Rauschra a jeho švagra Čádu.

Očekával jsem samozřejmě, že se Sommer na mne vrhne v tisku — že rád píše o různých otázkách, vyjímaje právo římské, je na fakultě obecně známo — ale netušil jsem, že to učiní způsobem tak nemotorným a sobě tak škodlivým.

Především nesmí vědec překrucovati fakt a musí usuzovati objektivně. Nedostatek objektivnosti jest z nejváž-

nějších výtek, jež lze profesoru p r á v a vůbec učiniti. Tuto výtku byla nucena vznésti proti Sommrovi veřejně právnická fakulta kolektivním projevem, podle něhož »se diskvalifikoval prof. Sommer pro úlohu objektivního soudce nad personální politikou profesorského sboru« (Právník 1935, str. 427 sl.). Nepamatují, že by byl některý jiný profesor kteroukoli fakultou takto odsouzen. Dalo by se čekati, že se Sommer po takové lekci umírní, ale nejnovější jeho pamflet svědčí o pravém opaku.

Ačkoliv v mém posudku o Saturníkově spisu (Právník 1935, str. 654 sl.) jsou uvedeny vedle nepříznivých dedukcí zájmové kritiky i hlasy Saturníkovi příznivé, má Sommer odvahu tvrditi, že »odborná kritika domácí i cizí j e d n o m y s l n ě odmítla jak po stránce právně historické, tak po stránce juristické způsob, jakým se Saturník dotýká pramenů vývoje středoevropského« (Doslov str. 2.). Toto tvrzení Sombrero neodpovídá prostě skutečnosti.

Marně už po kolikáté dovolává se Sommer Kaprasa. Profesorský sbor vzal na vědomí posudek Kaprasův, podle něhož spis stačí, aby Saturník byl navržen za řádného profesora dějin slovanského práva. Byl to podle samého Kaprasa posudek »kladný« a ne zamítavý. Slovo »kladný« pálí Scmmra; chtěl by namluviti čtenáři, že jsem chtěl ve svém posudku říci, že byl Kaprasův posudek »shovívavý«. I kde pak! To Sommer chce jen nějak zastříti rozpor mezi faktem, že podepsal nejen protokol komise, v němž se činí návrh na jmenování Saturníka pro právo slovanské na základě kladného posudku Kaprasova, nýbrž i minoritní votum, hodnotící Saturníkův spis kladně¹⁾ — a mezi faktem, že později Sommer práci Saturníkovu prohlásil nejostřejšími výrazy za naprosto nezpůsobitou a vědecky bezcennou. Tento postup Sombrero byl po zásluze odsouzen fakultou. Mluví-li Sommer ve svém Doslovu (po oficiálním prohlášení fakulty v Právníku!) ještě o o d m í t a v é m posudku prof. Kaprasa, nutno konstatovati, že si zde Sommer upravuje situaci po svém, a že fakta opět překrucuje. Jeho troufalost v tom směru budí na fakultě úžas. Svůj zdrcující a sesměšňující úsudek o knize Saturníkově však si již netroufá opakovat a mluví

¹⁾ Podpis protokolu komise snažil se (marně) Sommer vysvětliti tím, že byl děkanem, ale minoritní votum nemohl podepsati jako děkan.

jen o tom, že »v krajním případě« mohla »snad« kniha Saturníkova, přidána k jeho dosavadní vědecké práci, jakž takž(!) zdůvodniti, aby nemladému již autorovi byl přiznán ordinariát oboru dosud zastávaného, t. j. dějin slovanského práva. Tomuto tanci se má, prosím, říkati: vědecká argumentace!

Literární eskamotáž, která dovede čtenáři fakta neexistující vykouzliti a fakta skutečná učiniti neviditelnými, může imponovati jen lidem neinformovaným, nebo do té míry podjatým, že jsou vůbec neschopni objektivního úsudku. Slovní a citační eskamotáže používá Sommer velmi obratně, ale mýlí se, myslí-li, že splete čtenáře informované, kteří jeho metody prohlédli již při různých příležitostech.

Doklady:

V Lidových Novinách ze dne 3. XI. 1934 podnikl Sommer na Saturníka útok, jež jsem nazval nedůstojným universitního profesora. Každý, kdo četl oba projevy, věděl, na která slova hlavně míří moje výtka. Ve svém Doslovu (str. 3., p. 1) staví se však Sommer úplně nechápavým a nevinným. On chudák chtěl pouze vysvětliti vady Saturníkova spisu chvatem a konstatovati chyby, s nimiž většinou souhlasil nejen Kapras, ale i Hobza; ostatně tou »důstojností« ve smyslu Hobzově netřeba prý se obírat. — Aby tedy bylo jasno, stůjž zde pro trvalou pamět jako doklad »Sommrovy důstojnosti« jeho výrok z Lidových Novin o Saturníkově knize:

»Jsou to místy skutečné naivnosti, které se tu předkládají v rouše vědeckého díla, ale zkušenost učí, že pod vlajkou právní historie právě takové partie badatelské činnosti naleznou nejspíš přístup do nejširších vrstev, ba i do čítanek, sdílejíce tak osud nejedné kuriosní vědecké teorie, nad níž kdysi Ihering ve své známé kousavosti velmi litoval, že autor nejel do Karlových Varů, aby včas před napsáním knihy svému mozku odlehčil.«

Je k tomu třeba nějaké poznámky?

Sommer klame čtenáře o tom, kdy a čím vznikla t. zv. aféra Saturníkova, správně Sommrova. Interně (na fakultě) vznikla Sommrovými výhrůžkami a na venek se dostala ohlášenými napřed nepříznivými kritikami, jichž účelem bylo zničiti vědecky Saturníka. Sbor, jenž vzal napadeného Saturníka v ochranu, žádné aféry nevyvolal. Sommer vytýká od-

půrcům to, co sám dělá, aby odvrátil od svých činů pozornost. To však je taktika již příliš průhledná a zdiskreditovaná.

Další doklad, jenž je zároveň ojedinělým zjevem (oblíbená fráze Sommrova!) klamání veřejnosti:

Na právnické fakultě Karlovy university se zachovává po dlouhá leta již pravidlo, že odborný posudek, jenž je základem návrhu sboru na docenturu nebo na jmenování profesorem, musí být uveřejněn²⁾. To se stalo také v obou případech, kdy sbor meritorně jednal o věci Saturníkově: po první byl uveřejněn posudek Kaprasův o knize Saturníkově³⁾, po druhé posudek můj o vědecké ceně téže knihy, jak se jeví v různých kritikách⁴⁾. Něco docela jiného je úřední přípis sboru, obsahující formální návrh na jmenování. Tento přípis, jímž disponuje výlučně ministerstvo školství a národní osvěty, po p. sbor profesorský, je interním aktem úředním, který se nepublikuje, a o jehož publikaci nemůže jistě rozhodovati referent. To Sommer dobře ví, a přece líčí ve svém Doslovu (str. 4. a 5.) věc tak, jako bych zamlčoval něco ze svého odborného referátu ze strachu před veřejností, a to prý opětně(!), ačkoli v prvním případě šlo o posudek Kaprasův a ne můj. Sommer úmyslně ztotožňuje posudek s úředním přípisem sboru profesorského (eskamotáž!), aby mne mohl obviniti, že nedůvěřuji průkaznosti svých argumentů, a že je proto zamlčuji. Tento silácký výkon Sommerův si již nedovedu vysvětliti normálním způsobem. Zde není cosi v pořádku. Ve válkách mezi národy činí se rozdíl mezi prostředky dovolenými a zavržitelnými, z nichž nejhorší jsou prostředky perfidní. Doporučoval bych, aby tento rozdíl byl zaveden také pro války literární. Jak daleko jsou uvedené zde prostředky Sommerovy od prostředků perfidních?

Stejného druhu je další doklad:

Objektivnímu čtenáři mého posudku musí být úplně

²⁾ Této ustálené praxe není na jiných fakultách. Proto se nyní s různých stran navrhuje, aby uveřejnění odborných posudků, které jsou podkladem návrhů na habilitaci nebo jmenování profesorem, bylo obligatorně stanoveno pro všechny vysoké školy v zájmu veřejné kontroly. Tak prof. Mathesius v Čes. slově 15. III. 1936 a prof. Weingart tamže 19. III. 1936. — Praxe právnické fakulty pražské stojí tu tedy v jiném světle než je to, které na ni vrhal ve svých útocích Sommer.

³⁾ Sborník věd právních a státních 1934.

⁴⁾ Právník 1935.

jasno (mám ve zvyku formulovati své myšlenky jasně a nezáludně), že účelem jeho bylo pouze zhodnotiti kritiky, jimž byl spis Saturníkův podroben. Je to ostatně vyznačeno již v nadpisu posudku. Důkladně jsem si prostudoval vedle spisu Saturníkova všechny příslušné publikace, což Sommra zřejmě nemile překvapilo, a rozlišil jsem kritiky nezaujaté a zájmové. Způsob, jak zájmoví kritikové »vyráběli« své argumenty proti Saturníkovi, osvětlil jsem na několika dokladech, kde jsem postavil proti sobě tvrzení Saturníkovo a tvrzení kritiků. Má objektivní, jen vědecké pravdě sloužící analyza, odsoudila metody zájmových kritiků. Nejen na fakultě, nýbrž i v širší veřejnosti přesvědčila mnohé o tom, kde je třeba hledati zájem o vědeckou pravdu a kde zájem o osoby. Nyní však uvažte, co z toho uměle vyrobil Sommer ve svém Doslovu! Zde prý byla příležitost, aby Hobza ukázal, co dovede jako »nejširší« odborník⁵⁾ i jako bývalý kanonista — a zatím: jaké zklamání! Ti chudáci otroci a ta bigamie (která Sommrovi zvláště leží na srdci)! Po zralé úvaze prohlašuji: něco tak zlostného a zároveň zábavného jsem nečetl v právnické literatuře již dlouho. Pozoruji, že moje analyza tala do živého.

Stojím za každým slovem, které jsem ve svém posudku napsal. Sommer z toho nevyvrátil vůbec ničeho a proto nyní tak řádí.

Nejsem odborníkem v dějinách práva slovanského, ale dovedu, jsa profesorem práva, bezpečně rozeznati vědeckou a nevědeckou metodu kritiky o jakémkoli díle právnickém. Nepletu se jako Sommer do jiných oborů a neosobuji si v nich neomylný soud.⁶⁾

Saturník si v otázce otroků u starých Slovanů nekladl problému »ryze romanisticky«, protože jistě ví, že by to byl postup nevědecký. Stejně nelze starého slovanského práva

⁵⁾ Ten termín nebyl mnou vynalezen — nikdy jsem se »širším« odbornictvím nechlubil a netěším se důvěře všestranného odborníka, jak tvrdí Sommer (Doslov str. 13), ač musí vědět, že tím zkrucuje skutečnost.

⁶⁾ Sommer také říká »nejsem odborníkem ve slovanském právu«, ale zároveň mentoruje odborníka tohoto oboru. — Pro své výlety do jiných oborů našel Sommer zajímavé odůvodnění, totiž: »I ve vědeckém světě se odvracíme od přílišné specialisace, vzniká zase zájem o sousední obory« (!! — České slovo 5. III. 1936).

vysvětlovati pojmy »utvořenými kanonistikou«. Zde selhal Sommer jako právní historik ve věcech zásadních. Saturník se snaží vysvětliti právní situaci otroků u starých Slovanů podle práva slovanského. Sommer jde na něho s římským právem a u mne předpokládal, že na něho půjdu (pokud jde o bigamii) s právem kanonickým. A to má býti vědecká metoda! Lidé tohoto druhu opětně vytýkali Saturníkovi nesprávnou vědeckou metodu!

Poučuje-li mne Sommer o tom, že jsem mohl »podati kabinetní ukázkou, jak pěstovati právo církevní v duchu národním« (?), a otírá-li se zároveň o mého řádkového tchána prof. Emila Otta, omezují se na konstatování: Na to nemám vůbec odpovědi a nepochybuji o tom, že mému mlčení bude všude dobře rozuměno.

Buškem mne Sommer neomráčí. Literární profil tohoto učence nám vykreslil písmem nesmazatelným Tureček již za své docentury. Také Bušek ovšem pomáhá Sommerovi proti naší fakultě (časopis Program z 24. I. 1936) — to patrně proto, že se na ni nemohl dostat.

Uvádím-li ve svém posudku příkladmo některé otázky sporné, pro jejichž řešení byl Saturník zájmovými kritiky hrubě napadán, nechci tím »zamlčeti«, že v Saturníkově knize objevují se všechny tyto věci jako n a p r o s t o n e s p o r n é«, nýbrž říkám tím podle pravdy, že v tom není žádná neznalost pramenů, hájí-li Saturník výklad jiný než kritik. Je ostatně známo, že autor považuje často za nesporné řešení, jež kritik později prohlásí za sporné.

Je pravda, že nedovedu vážit argumentů, »když ty argumenty vůbec neznám«, ale já jsem zvážil argumenty Saturníkovy a argumenty zájmových kritiků, které jsem ke zlosti Sommerově poznal. Čím jsem byl nucen »položiti« nějaký problém? Mně stačí, že jsem položil zájmové kritiky tím, že jsem je demaskoval.

Neinformovaný čtenář Doslovu bude asi pokládati Sommera za mistra v kladení problémů a precisování právnických pojmů, ale užasne, bude-li zde čísti, že Sommer ve své stížnosti k akademickému senátu (tedy v úředním aktu!) bránil se odejmutí stavebního referátu tím, že má »držení« referátu a že mu proto nemůže býti novým usnesením sboru referát odňat (!!). — To římské právo, to je skvělý úvod do

studia práva československého, že? Že to »držení referátu« působilo na celé fakultě velmi humorně, lze si představit. Sommer byl ve sboru poučen, že pro rušení držby by byl kompetentní soud a nikoli akademický senát.

Taranovski odsoudil slovy případnými způsob polemiky Rauscherovy. To je fakt, jehož Sommer nebude moci se světa zprovoditi žádnou eskamotáží. Nemohl to dosud ani dřívější výtkou, že jeho výrok byl vytržen z kontextu (a tedy nesprávně reprodukován)⁷⁾ ani pozdějším prohlášením, že musíme býti Rauscherovi za útok na Saturníka vděčni(!). Bojím se, že se Sommer také chystá na obor práva trestního a že tam chce zavést nový pojem viny. Pravíť (Doslov str. 11, p.1) o Rauscherově polemice: »Dopadlo-li to jako »útok«, je to vina Saturníkova a ne Rauscherova«(!). Risum teneatis amici!

Z celého Doslovu Sommrova je však nejpodarenější a metody tohoto autora nejlépe charakterisuje tato věc:

Aféra Sommrova, nesprávně zvaná Saturníkovou, točí se kolem postupu profesorského sboru ve věci Saturníkově a kolem boje Sommrova proti Saturníkovi i proti fakultě.⁸⁾ Postup Sommrův odsoudil mimo jiné výstižnými slovy Dr. Jan Slavík v Národním Osvození z 26. VI. 1935. Ve svém posudku, jenž odkrývá manévry družiny Sommrovy proti Saturníkovi, citoval jsem Dr. Slavíka, který v t é ž e v ě c i již dříve vyslovil o Sommrovi stejný názor. A nyní srovnejte z Doslovu Sommrova (str. 6, p. 2) tuto skvostnou zkrouceninu:

»S touto »autoritou« se mu (totiž Hobzovi) však přihodil těžký malér — přehlédl, že Slavík o vědecké ceně Saturníkovy knihy vůbec nemluví, jak jsem prokázal již ve »Strachu z diskuse«, str. 21 v pozn. Nemohu se zhostiti dojmu, že Hobza článek Slavíkův vůbec nečetl. Vypadá to, jako by mu byl dodán — kým asi? — jen příslušný výstřižek. Jinak by mu nemohlo ujíti, že já o voze a Hobza se Slavíkem o koze.«

Že jsem Slavíka citoval, není přehlédnutím (chápu, že si Sommer přál, abych Slavíkovu kritiku »přehlédl«), nýbrž

⁷⁾ Tato příliš zneužívaná výtka nikoho nepřesvědčí tam, kde myšlenka citovaným autorem jasně byla vyslovena ve větě reprodukované čili »vytržené«.

⁸⁾ Nešlo a nejde tedy jen o vědeckou cenu Saturníkova spisu.

samozřejmostí. Těžký »malér« s touto autoritou se přihodil nesporně Sommrovi, neboť jde tu o závažný hlas z kruhů mimofakultních, tedy neutrálních. Přes to, že jsem Slavíka citoval doslovně (Právník 1935 str. 657), má Sommer dojem, že jsem článek Slavíkova vůbec nečetl(!) — a hned si při tom vybásní, bez jakéhokoliv dokladu, historii o dodání výstřižku. A duchaplný výsledek té vymyšlené historie: ten vůz a ta koza! — Nuže, musím Sommrovi pokaziti radost: Nejen, že jsem četl celý článek, ale mám jej ještě ve svém archivu jako cenný doklad o tom, co soudí širší veřejnost o Sommrových metodách. To, co zde vykouznil Sommer s tím malérem, výstřižkem a s tou kozou, je na úrovni polemických prostředků v ordinárním tisku. Zde slovo eskamotáž je příliš slabé.⁹⁾

Sommer vědomě generalisuje, aby poštvál proti Hobzovi, tvrdí-li, že »Hobza projevil tak málo porozumění pro vědeckou práci naší mladé generace právnické, kterou bez nejmenšího pokusu o stín důkazu prohlašuje za zcela nevědeckou«(!). Konstatuji, že jsem ve svém posudku mluvil, nehledě k Sommrovi, jen proti Rauscherovi a Čádovi. To přece není celá mladší generace právnická. Na naší fakultě máme také mladší generaci právnickou, která ví, jak o ní soudím. Tuto generaci chtěl Sommer povzbuditi k vědecké práci tím, že by byla na fakultě předskočena dvěma méně schopnými silami z Bratislavi (Buškem a Rauscherem), které fedroval všemi možnými prostředky Sommer. Nic není Sommra vzdálenějšího, než osobní zájem (Doslov str. 15) — prosím, aby to čtenář již konečně vzal laskavě na vědomí.

Na naší fakultě je známo, že Saturník není mým chráněncem a že nemám žádného osobního důvodu, abych ho chtěl »prosaditi na stolicí dějin práva středoevropského«. Také návrh na jeho jmenování nevyšel ode mne. Proto odmítám Sommrovo tvrzení, že bylo mou povinností(!), abych se podrobně obíral novou Saturníkovou učebnicí Dějin veřejného práva ve střední Evropě. Co má tato učebnice dělat s kritikami Saturníkova spisu o právu soukromém u Slovanů v dobách starších, vědí bozi. Sommer podniká na učebnici »od-

⁹⁾ »Není to jen snaha vypadat před svým čtenářstvem zábavně a odvážně? Takové temperamentní vývody padají zpravidla zpět na svého pisatele, příliš mnoho prozrazující« (cituji ze Sommra, Věstník ČUSUV, 1930, str. 91).

borný« útok, ale nemůže jí — přes tolik potu — vytknouti nic podstatného.

Je vidět, že by Sommer na fakultě rád komandoval, co má kdo dělat. Rozený diktátor! Proto útočí na autonomii fakult.¹⁰⁾

Sommer se chytá stále Kaprasa a ve svém Doslovu (str. 15) prohlašuje ho za jediného skutečného odborníka, na něhož se měl sbor spolehnouti — a to přes výslovné a veřejné prohlášení Kaprasovo, že není odborníkem práva slovenského, a že nemá k tomu ani potřebných znalostí jazykových.

Uvedené doklady o překrucování fakt Sommrem ukazují, jak celý obraz jednání o Saturníkovu řádnou profesuru je u Sommera zkreslen v pravý opak. Peroutka napsal dne 9. II. 1936 v Lidových Novinách: »Nebojte se člověka, který příliš nápadně zkrukuje pravdu. Kdyby jen trochu zkrucoval, mohl by být nebezpečný.«

Sommer se neprávem prohlašuje za ochránce vědy proti fakultě, kterou veřejně potupil a obvinil z personální politiky.

Nejen, že není k tomu více legitimován, než kterýkoli jiný profesor, nýbrž dokonce proto, že je ze všech nejmeně legitimován. O tom svědčí tato fakta: byl habilitován na základě spisu »Dies cedens v právu římském« (1913). Obdržel titul a charakter mimořádného profesora (1920) bez průkazu o nějaké vědecké publikaci a byl jmenován řádným profesorem v Bratislavě (1921) opět bez jediné samostatné vědecké práce. Je to ojedinělý případ na naší fakultě. Referent o návrzích na jmenování Sommera byl nucen nedostatek jeho vědecké práce všelijak omlouvat. Pokud jde o jeho přestup na pražskou fakultu, prohlásil profesorský sbor ve svém veřejném projevu (Právník 1935, str. 432), že fakulta povolala Sommera jen proto, že neměla ve svém středu jiného romanistu — »přes to, že nevykazoval tak rozsáhlou literární vědeckou činnost, jakou při ‚soběstačném doplňování...‘ musil a musí prokázati obvykle každý člen tohoto sboru«.

¹⁰⁾ Autonomie vysokých škol byla dosud ochranou vědy proti libovůli vlád. Profesor, který něco ví o totalitním systému a vládní praxi nejen v Německu, ale i na př. v Polsku (sr. Venkov z 22. II. 1936 článek »Proč polské university neodpověděly«) a který volá na fakulty vládu, neslouží vědě. Řízené hospodářství chápu, ale řízené vědy nepovažuji za vědu.

V pojetí dějin středoevropského práva je mezi profesorským sborem a Sommerem zásadní rozpor. Sbor, v jehož středu se po převratu zrodila myšlenka nahraditi u nás dějiny práva německého dějinami práva středoevropského, klade důraz na to, aby tato nová disciplína byla budována se stejným zřetelem ku právu německému jako ku právu slovanskému, protože ke střední Evropě patří také Československo, Polsko a Jugoslavie. V tomto duchu svorně pracovali Kadlec (Právo slovanské) a Stieber (Právo německé). Stieber výslovně napsal, že je třeba odborných pracovníků především pro úsek soukromého práva slovanského (v předmluvě k I. vyd. spisu o dějinách soukromého práva ve střední Evropě). Z toho plyne pro sbor samozřejmý důsledek: Byl-li někdo kvalifikován pro pěstění práva slovanského, je kvalifikován i pro právo středoevropské, podobně jako je tomu u toho, kdo byl odborníkem v dějinách práva německého.

Sommer se dívá na dějiny práva středoevropského stejně jako Němci. Jemu je stále ještě právo německé základem práva středoevropského a dějiny práv slovanských podle něho sice dokreslují (!) poměry středoevropské, avšak jádru jejich značně jsou vzdáleny (!!) (Doslov str. 1.). Pak pochopí každý Sommerovu výtku až do omrzení opakovanou a nesprávnou, že Saturník v oboru dějin práva středoevropského dosud vůbec nepracoval.¹⁴⁾

Je to smutné, že se na slovanské fakultě najde vůbec profesor, který se takto dívá na význam práva slovanského pro střední Evropu. Před převratem bylo právo slovanské u nás leckde předmětem posměšků— bohužel! Za své pojetí dějin práva středoevropského práva vezme fakulta rovněž ráda odpovědnost před celou československou veřejností.

Za čest si pokládám, že jsem ve věci Saturníkově stál mezi obhájci pravdy.

Kdo že vychází »z tohoto klání značně pošramocen« ? —

¹⁴⁾ Aby se této zbraně mohlo užívat i nadále, musí býti za každou cenu strhána Saturníkova učebnice Dějin veřejného práva ve střední Evropě, nedávno vydaná! — Ostatně bylo prokázáno, že se Saturník obíral již dříve také právem německým i uherským. To neplatí ovšem nic pro toho, kdo se řídí zásadou »calumniare audacter.«

D o d a t e k :

Prof. R a u s c h e r napsal do Právneho obzoru 1936, str. 52 sl. »Odpověď prof. Hobzovi«, v níž hledí omluviti svou famosní kritiku Saturníkova spisu a zlehčiti můj posudek. Nepodařilo se mu to. Svým zájmovým útokem na knihu Saturníkovu se v mých očích vědecky definitivně vyřídil.

 Poznámky prof. Jiřího Hoetzla.

Udělal jsem zkušenosti, že z neloyální polemiky není věcného užitku. Veřejně jsem hájil mnohé these, ale nikdy jsem neprozrazoval interních věcí. O možnosti toho mne poučily Sommrovy brožury, které daly na pospas veřejné lačnosti interna naší právnické fakulty. V žádném sboru profesorském není harmonie o v š e c h věcech fakultních. Takové věci je nejlépe vyřizovati ve sboru samém.

Pokud jde o případ Rauschrův, jsem toho názoru, že nelze připustiti, aby mladší lidé, získavši i konjunkturálně rychlý vzestup k ordinariátu, trčeli na naší fakultě před právníky (nikoli horšími jich), kteří neměli této konjunkturální výhody. Pro mne také padalo na váhu, že takové děti konjunktury jsou přece jenom povinny, aby neopouštěly tak s lehkým srdcem fakultu, kde jim štěstí tolik přálo.

Ve své brožuře »Doslov k aféře Saturníkově« věnoval Sommer svou laskavou pozornost i mně. Nebudu na všecko reagovati, tak na př. na tváření se Sommrovo, jako by v případě Rauschrově šlo o refus Kaprasovo, nikoli Sommrovo. Mně přece nebude Sommer namlouvati, že nestál celým svým vlivem a energií za Rauschrem.

Obmezím se jen na některé věci. Sommer píše na str. 6 pozn. 3: »Za to s potěšením kvituji, že prof. Hoetzel nyní u t í k á (podtrhuji já) od autorství článku »Útoky na právnickou fakultu Karlovy university a na autonomii vysokých škol« (Právník 74, 427 nn), k němuž se krátce před vyjitím mé brožury »Strach z diskuse« přihlásil.«

Nemohu než Sommrovi zkaziti jeho radost. Vylíčení, které on podává, je naprosto nesprávné.